

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Міністерства фінансів України

31.01.2023 року № 53

Програма управління державним боргом на 2023 рік

I. Загальні положення

Цю Програму підготовлено відповідно до Порядку здійснення контролю за ризиками, пов'язаними з управлінням державним (місцевим) боргом, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 01 серпня 2012 року № 815.

Звіт про виконання Програми управління державним боргом за звітний бюджетний період буде підготовлено не пізніше ніж через три місяці після закінчення бюджетного періоду.

II. Показники Закону України «Про Державний бюджет України на 2023 рік» у частині державного боргу

Витрати Державного бюджету України на 2023 рік з погашення та обслуговування державного боргу заплановано відповідно до:

графіків платежів за вже наявним державним боргом на початок складання проєкту закону про Державний бюджет України на 2023 рік;

планових обсягів запозичень на 2023 рік на фінансування державного бюджету;

прогнозних відсоткових ставок і курсів валют;

прогнозу обсягів витрат на управління державним боргом.

Крім того, розрахунки платежів за державним боргом залежать як від інструмента запозичення (цінні папери, кредити, позики), так і від умов кредитування конкретних кредиторів (міжнародних фінансових організацій, країн-партнерів та іноземних фінансових установ).

Загальні виплати за державним боргом, що мають бути здійснені у 2023 році за рахунок коштів державного бюджету, передбачені Законом України «Про Державний бюджет України на 2023 рік» на рівні 741 278,0 млн грн, з яких 78,2%, або 579 951,8 млн грн – виплати за державним внутрішнім боргом і 21,8%, або 161 326,2 млн грн – виплати за державним зовнішнім боргом.

Пікові платежі за державним боргом припадають на травень, червень та листопад 2023 року, при цьому найбільші платежі за державним зовнішнім боргом припадають за:

кредитами МВФ – у сумі близько 73 852 млн грн (або 1 750 млн дол. США); кредитами МБРР – у сумі близько 29 093 млн грн (або 690 млн дол. США); кредитами Deutsche Bank AG London – у сумі близько 5 659 млн грн (або 134 млн дол. США).

Структуру загальних виплат за типами платежів і валютами платежів наведено в додатку 1 до цієї Програми.

У 2023 році платежі з погашення державного боргу затверджено в обсязі 414 994,5 млн грн, із яких 316 046,3 млн грн, або 76,2% – платежі за державним внутрішнім боргом і 98 948,2 млн грн, або 23,8% – платежі за державним зовнішнім боргом.

Обсяг платежів з обслуговування державного боргу на 2023 рік затверджено в сумі 326 283,5 млн грн, із яких 263 905,5 млн грн, або 80,9% – платежі за державним внутрішнім боргом і 62 378,0 млн грн, або 19,1% – платежі за державним зовнішнім боргом.

Частка видатків з обслуговування державного боргу у видатках загального фонду Державного бюджету України за 2023 рік орієнтовно становитиме 14,2%.

III. Боргові інструменти, за допомогою яких планується забезпечити фінансування Державного бюджету України у 2023 році

На 2023 рік заплановано здійснення державних запозичень на фінансування Державного бюджету України за допомогою широкого спектра боргових інструментів на загальну суму 1 703 565,7 млн гривень.

За прогнозними розрахунками, найбільшу питому вагу матимуть довгострокові інструменти – 57,5%, тоді як середньострокові інструменти – 37,9%, короткострокові інструменти – 4,6%. Боргові інструменти з фіксованою ставкою орієнтовно становитимуть 58,4%, з плаваючою – 41,6%.

Структуру державних запозичень за типами боргових зобов'язань і за типами відсоткових ставок наведено у додатку 2 до цієї Програми.

На внутрішньому ринку відповідно до показників, затверджених Законом України «Про Державний бюджет України на 2023 рік», планується здійснення запозичень на суму близько 90 724,9 млн грн, або 5,3% загальної суми запозичень. Державні зовнішні запозичення з урахуванням запозичень до спеціального фонду Державного бюджету України заплановано в обсязі 1 612 840,8 млн грн, або 94,7%.

Співвідношення внутрішніх і зовнішніх боргових інструментів у загальній структурі державних запозичень може змінюватись у зв'язку зі зміною умов таких запозичень та/або кон'юнктури фінансового ринку з дотриманням визначеного Законом України «Про Державний бюджет України на 2023 рік» обсягу фінансування державного бюджету за борговими операціями.

До спеціального фонду передбачено залучити кошти від міжнародних фінансових організацій і за підтримки урядів іноземних держав на фінансування проєктів розвитку економіки та бюджетної сфери у сумі 169 955,6 млн гривень.

Обсяг державних запозичень може бути зменшено у разі зменшення обсягу дефіциту державного бюджету та/або його фінансування за рахунок неборгових джерел, у тому числі грантів від країн-партнерів.

IV. Стан та структура державного боргу України на 2023 рік

Відповідно до Закону України «Про Державний бюджет України на 2023 рік» граничний рівень державного боргу визначено в обсязі 6 422 749,6 млн гривень.

Відповідно до сценарію фінансування державного бюджету, відображеного показниками Державного бюджету України, у 2023 році станом на 31 грудня 2023 року частка державного зовнішнього боргу орієнтовно становитиме 78,7% обсягу державного боргу, а державного внутрішнього боргу – 21,3%. Питома вага державного боргу, номінованого в національній валюті, планується на рівні 20,9% проти фактичних 34,4% на кінець 2022 року (за оперативними даними). Водночас питома вага довгострокових боргових інструментів становитиме 81,1%, середньострокових – 18,3%, короткострокових – 0,6%.

Середньозважений строк до погашення державного боргу за прогнозними розрахунками становитиме не менше як 8,8 року.

V. Управління ризиками державного боргу

Можливості управління ризиками державного боргу в умовах воєнного стану є значно обмеженими, однак вживатимуться всі можливі заходи для зменшення ризиків державного боргу:

ризик рефінансування – шляхом продовження його середнього строку до погашення;

ризик ліквідності – шляхом оптимізації графіка погашення державного боргу;

валютного ризику – шляхом диверсифікації іноземних валют запозичень та пріоритизації запозичень у національній валюті на внутрішньому ринку капіталу для забезпечення рол-оверу гривневих ОВДП.

VI. Ризики виконання Програми управління державним боргом на 2023 рік

Головними ризиками виконання цієї Програми є продовження воєнної агресії російської федерації та розвиток кризових тенденцій в економіці, що може негативно вплинути на макроекономічні показники та, відповідно, на показники дефіциту державного бюджету.

Показники державних запозичень та, відповідно, державного боргу й витрат за ним можуть зазнати змін також під впливом суттєвих змін запланованого фінансування від міжнародних партнерів, у результаті перерахунків у зв'язку зі зміною обмінного курсу національної валюти, а також у разі проведення капіталізації банків державного сектору, державних компаній та ФГВФО.

Обсяг платежів з погашення державного внутрішнього боргу може бути збільшений у разі збільшення обсягу випуску короткострокових ОВДП з погашенням у 2023 році. Такі зміни потребуватимуть відповідного збільшення обсягу державних запозичень.

Обсяг платежів з обслуговування державного боргу може відрізнитися від прогнозного у разі зміни динаміки плаваючих ставок (EURIBOR, SOFR, індексу інфляції тощо) внаслідок поглиблення кризових явищ у світовій економіці та прискорення темпів інфляції, а також зміни курсу гривні до іноземних валют.

VII. Співпраця з рейтинговими агентствами

Заходи включатимуть розкриття даних щодо стану і структури державного боргу, обсягу майбутніх платежів за ним, стану виконання державного бюджету за доходами та видатками, інформування щодо основних напрямів бюджетної політики на поточний і наступний бюджетний період та надання іншої інформації відповідно до запитів, які надходять від аналітиків рейтингових агентств.

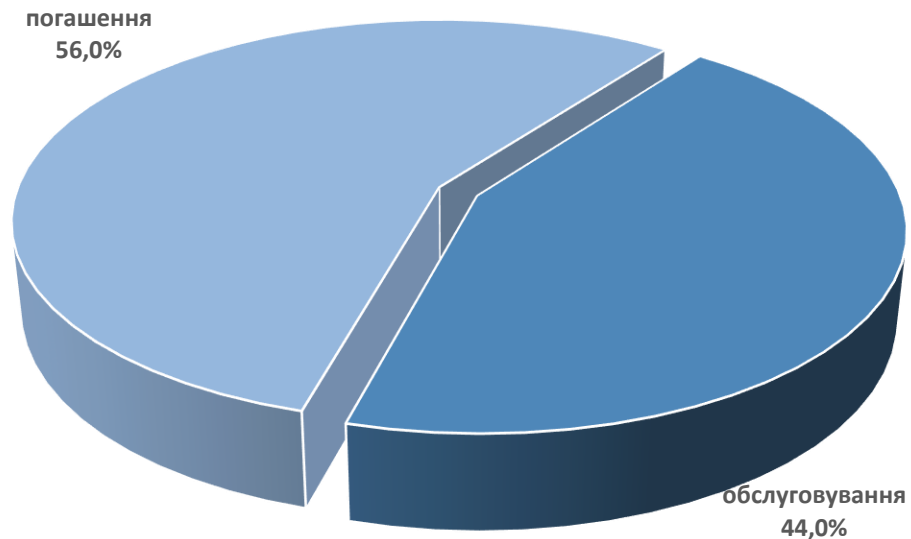
Результати роботи з питань державного боргу, інформація щодо поточних кредитних рейтингів, їх динаміки та звітів агентств регулярно розміщуватимуться на офіційному вебсайті Міністерства фінансів України.

**В. о. директора Департаменту
боргової політики**

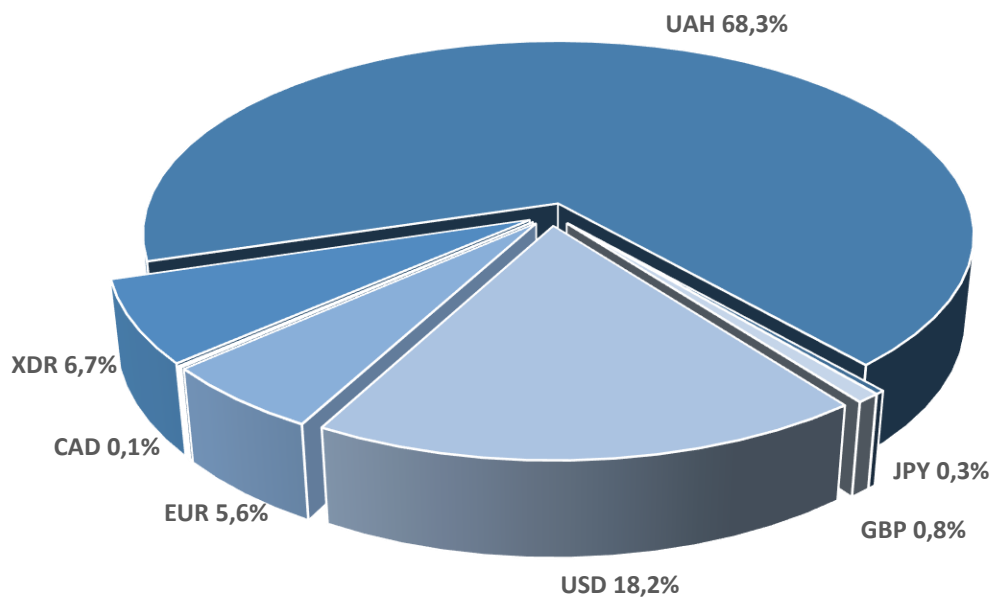
Наталія ВОЛКОВСЬКА

Структура загальних виплат за державним боргом у 2023 році

За типами платежів:

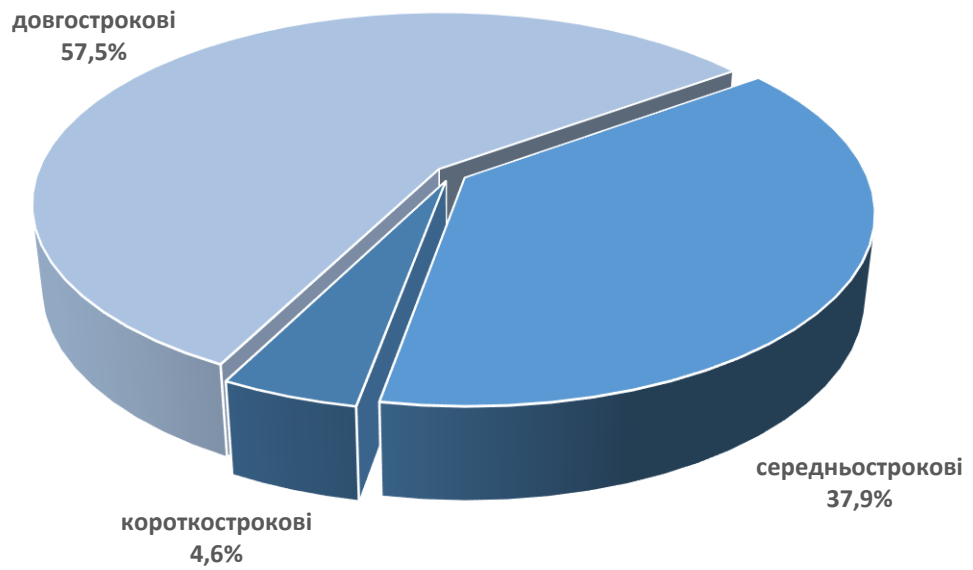
За валютами платежів:

Додаток 2
до Програми управління
державним боргом на 2023 рік
(розділ III)

Структура державних запозичень у 2023 році
(загальний та спеціальний фонди Державного бюджету України, %)

За типами боргових зобов'язань:

За типами відсоткових ставок:

